

stavku je ostal zvest klasičnemu izrazu, za katerega sta značilni klasicistično jasna oblikovna misel in poglobljena, mestoma celo ekspresivna izraznost. Njegova glasba se pogosto napaja v ljudski muzikalnosti.

Belokranjec po rodu, skladatelj in duhovnik **Matija Tomc**, dejaven tudi kot zborovodja in publicist, se je v zgodovino slovenske glasbe zapisal zlasti kot zborovski skladatelj, napisal pa je tudi kantate, opero, maše in instrumentalna dela. V njegovem opusu priredb ljudskih pesmi zavzemajo velik delež belokranjske pesmi.

Ta potrkan ples je ples, za katerega so značilni potrki z nogo ob tla ali ploskanje z rokami. Plesi tega tipa so bili razširjeni po celotnem alpskem področju od Gorenjske do Koroške, saj so se večinoma širili od tam naokrog. Zapisane parafraze šaljivo opisujejo težko kmečko in zakonsko življenje. Ples pa ni imel ustaljene oblike, ampak sta plesalca veliko improvizirala. Bistvo plesa je, da se dekle fantu izmika. **Josip Pavčič** je pisal v poznoromantičnem slogu.

Slovenski oktet je moški slovenski vokalni sestav, ki od svojega prvega nastopa leta 1951 v Slovenski filharmoniji poustvarja izjemno širok in raznolik zborovski repertoar. Že v preteklosti je Slovenski oktet svoj ugled utrdil kot ena najbolj reprezentativnih slovenskih glasbenih znamk, ki ustvarja s posebno pozornostjo do slovenske pesmi – tako ljudske kot umetne. Danes ta sloves sestav ohranja ali ga celo presega. Mnogo skladb je bilo napisanih ali prirejenih prav zanj. V šestih desetletjih delovanja se je predstavil na domala vseh pomembnejših domačih in mednarodnih koncertnih odrih. V dolgem in bogatem obdobju delovanja se je v njem zamenjalo več kot 40 pevcev, odličnost sestava pa je vzdrževalo in usmerjalo pet umetniških vodij: Janez Bole, dr. Valens Vodusek, Darijan Božič, Anton Nanut in dr. Mirko Cuderman. Od leta 2008 je njegov umetniški vodja Jože Vidic, prvak SNG Opera in balet Ljubljana. Ob 20-letnici delovanja (1971) je oktet spodbudil nastanek Tabora slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, ki še danes povezuje slovenske pevske zanesenjake v domovini in po svetu. Slovenski oktet je izdal več kot 60 plošč, kaset in zgoščenk. Kot poklon generacijam Slovenskega okteta je sestav leta 2007 izdal knjigo Borisa Pangerca Slovenski oktet, v kateri je temeljito opisano delovanje in poslanstvo zasedbe. Za svoje dosežke je bil dvakrat nagrajen s Prešernovo nagrado (1957, 1964), z nagrado Društva slovenskih skladateljev (1971), Drebosnjakovo nagrado (1975), nagrado Orlanda di Lassa (1984), velikim zlatim znakom svobode Republike Slovenije (1996) in s častnim priznanjem Svetovnega slovenskega kongresa (2016).

Slovenski oktet si pridržuje pravico do spremembe programa.

Pripravila: Metka Sulič

SLOVENSKI OKTET

Jože Vidic, umetniški vodja

Andrej Oder, Rok Ferenčak, prvi tenor
David Jagodic, Janez Triler, drugi tenor
Jože Vidic, Darko Vidic, bariton
Janko Volčanšek, Matej Voje, bas

Petek, 3. september 2021, ob 20.00

Trg Kontrada – Kanal ob Soči

PROSVETNO DRUŠTVO "SOČA" KANAL

KOGOJEVI DNEVI 2021

Program:

Josip Ipavec (1873–1921): IMEL SEM LJUBI DVE (Ludovik Černej)

Josip Ipavec: JUTRO (Josip Frauensfeld Radinski)

Samo Hubad (1917–2016): ŽRTEV (Jože Kastelic)

Vilko Ukmar (1905–1991): SKICA NA KONCERTU (Srečko Kosovel)

Janko Slimšek (1937): MAKOV CVET (Ivan Minatti)

Jan Triler (2003): V SENCI NJENE LEPOTE* (Jan Triler)

Katarina Pustinek Rakar (1979): KOT ČLENA DVA (Frane Milčinski Ježek)

Žiga Stanič (1973): ŽALOSTINKA* (Žiga Stanič)

**** *

Lojze Lebič (1934): LUBA VIGRED SE RODI (ljudska iz Roža)

Katarina Pustinek Rakar: PR' ZILE (tri koroške ljudske iz Ziljske doline)

France Marolt (1891–1951): JAZ MAM PA KONJČA (koroška ljudska)

Darijan Božič (1933–2018): DRUMLCA (slovenska ljudska)

Uroš Krek (1922–2008): N'COJ JE PA ENA LEPA NOČ (slovenska ljudska)

Matija Tomc (1899–1986): SVATSKE PESMI (belokranjske ljudske)

Josip Pavčič (1870–1949): POTRKAN PLES (gorenjska ljudska)

Bojan Adamič (1912–1995): V GORJAH ZVONI (gorenjska ljudska)

*prva izvedba

Josip Ipavec se je rodil leta 1873 kot sedmi od desetih otrok Gustava in Karoline, ki so živeli v Šentjurju. Josip je bil po poklicu, tako kot sta bila njegov oče Gustav in stric Benjamin, zdravnik in skladatelj. Josip je umrl leta 1921 in letos obeležujemo 100-letnico njegove smrti. Ob tej priložnosti je ddr. Igor Grdina pri založbi Beletrina izdal knjigo Slovenski Mozart: Knjiga o Josipu Ipavcu. V njej zapiše: »*Že ne preveč skrben pogled na samospeve, ki so privreli izpod njegovega peresa, izdaja, da je bil kot umetnik človek čustev. Pri besedilih ga, denimo, ni niti malo zanimala njihova literarna odličnost - /.../ zanimala so ga predvsem določena duševna stanja. Najpogostejše tista, ki jih ustvarja neukinljivo kontraktorni spoj ljubezni in smrti.*« Kar jasno kažeta tudi izbrani skladbi, s katerima se bo Slovenski oktet na koncertu poklonil spominu tega pomembnega ustvarjalca v zgodovini slovenske glasbe.

Samo Hubad je bil vodilni slovenski dirigent in je na svoji razgibani življenjski poti dirigiral več kot 60 orkestrom širom po svetu. »*Malokdo ve, da je bil v mladosti aktiven tudi kot skladatelj. Po pregledu nekaterih njegovih dostopnih del se da ugotoviti, da je Hubad kot skladatelj in Osterčev učenec ustvarjal v sodobnem slogu z gosto kromatiko in zelo oddaljenimi zvezami s tonalnostjo. Zvočna barvitost del pa daje slutiti rahle povezave z impresionizmom.*« (Črt Sojar Voglar, Skladateljske sledi po letu 1900)

Poezija Srečka Kosovela je imela pomembno mesto v opusu **Vilka Ukmarja**. Marsikatera skladba je nastala na besedilo tega primorskega pesnika. Bila mu je vir navdiha tudi za skladbo **Skica na koncertu**. Ukmar jo je napisal pred pol stoletja in jo posvetil oktetu, ki je delo hranil v arhivu. Premierno jo je zapel na Letnih igrah v Dubrovniku leta 2015 in istega leta prvič izvedel še na slovenskih tleh na festivalu Kogojevi dnevi.

Janko Slimšek je avtor diplomskega dela Slovenska ljudska pesem pri predmetu nauk o glasbi v glasbeni šoli, ki je bilo izdano leta 1982. Poleg tega je vodil zборе, med drugimi tudi oktet Valvasor iz Litije, iz kraja od koder je prihajal. Tik pred vstopom v pokoj, med letoma 1995 in 1997, je vodil Tamburaški orkester Šmarje pri Litiji in za orkester napisal veliko skladb ter številne priredbe. Skladba **Makov cvet** temelji na navihani ljubezenski poeziji Ivana Minattija.

Jan Triler je zaključil 2. letnik Škofijske klasične gimnazije in 2. letnik Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana, smer glasbeni stavek. Do sedaj je napisal več klavirskih in zborovskih skladb (latinsko mašo, skladbi na besedili Dragotina Ketteja, nekaj priredb slovenskih ljudskih pesmi, cikel 5 lastnih sonetov Druga stran). Na 2. natečaju za zborovske skladbe v organizaciji Mešanega pevskega zbora Obala Koper je za skladbo Na obzorju osvojil 3. nagrado in posebno priznanje za perspektivnega mladega skladatelja, mlajšega od 20 let.

Katarina Pustinek Rakar išče navdih znotraj sebe, v svojem občutju neposrednega življenja. Njen glasbeni stavek pa narekujejo prav glas in zborovska glasba. V teh skladbah note položi v zvočnost, ki je največkrat odsev njenega notranjega doživljanja, kar se odraža v umetelni pesmi na besedilo legendarnega slovenskega pesnika in humorista Frana Milčinskega Ježka. Intimni odnos, ki ga goji do glasbe, v enaki meri goji tudi do ljudskega glasbenega izročila, na katerega zre z velikim spoštovanjem. Te lastnosti se jasno izražajo v treh koroških ljudskih iz Ziljske doline, zbranih pod naslovom **Pr' Zile**.

Opus **Žige Staniča** šteje okrog 200 žanrsko zelo raznolikih skladb, od katerih jih je nekaj nagrajenih. Že kot mlad perspektiven skladatelj je o svojem ustvarjanju povedal: »*Predvsem sem skladatelj kontrastov; pri uporabljanju konsonanc in disonanc, v smislu artikulacije, dinamičnih in oblikovnih pristopov v skladbah. /.../ Miselni tok ali glasba, ki je živa, vedno znova presenečena, ne glede na to ali je minimalistična, romantična, aleatorična. Vesolje zvokov nima konca, ...*« (Črt Sojar Voglar, Skladateljske sledi po letu 1900)

Z ljudsko pesmijo je od nekdaj globoko povezan **Lojze Lebič**, že desetletja eden najvidnejših slovenskih ustvarjalcev. Dojema jo kot metaforo za nekaj bistvenega, primarnega, pri čemer pa v njej ne išče folklornih elementov; ljudska besedila ali pa glasbene značilnosti ga privlačijo zaradi arhaičnosti, starinskosti. Na izviren način jih prelevi v sodobno glasbeno govorico, kot na primer v ljudski pesmi iz Roža **Luba vigred se rodi**.

France Marolt je bil je prvi vodja inštituta za raziskovanje slovenske glasbene folklorne, danes Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. Je bil tudi ustanovitelj Akademskega pevskega zbora v Ljubljani in Akademске folklorne skupine, ki si je nadela njegovo ime. Poleg znanstvenega in zborovskega dela je napisal nekaj priredb slovenskih ljudskih pesmi. Razvedrilna pesem **Jaz mam pa konjča belega** govori o veselem človeku, ki se veseli svojih dveh konjičkov. Pesem nam sporoča, da moramo ceniti stvari, ki jih imamo, in biti za to tudi hvaležni.

Darijan Božič se pri ustvarjanju posveča iskanju najfinejših načinov, kako povezati zvok in besedo, kar mu je kot enemu izrazitejših slovenskih predstavnikov dramske glasbe v drugi polovici 20. stoletja tudi dobro uspelo. Vokalne skladbe osvetlujejo njegovo čustveno in miselno orientacijo v današnjem svetu. Njegov opus sestavljajo skladbe, ki jih karakterizirajo netradicionalni kompozicijski postopki, nekateri tudi z jazz elementi. Drumlca je ljudsko glasbilo, ki sodi med idiofone in ustvarja specifičen, nenavaden zvok. V preteklosti je bila priljubljena pri vaških godbah, vasovanju ...

Uroš Krek je eden najpomembnejših slovenskih skladateljev 20. stoletja, čigar opus zajema dela skoraj vseh zvrsti. Za njegovo ustvarjanje je značilno, da išče novo v starem, sodobno v klasičnem. Tisto, kar prevzema iz preteklega, na inovativen način staplja z novim. V svojem kompozicijskem